

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 08-50808098

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Utveckla de skolsociala teamen

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har med anledning av att det inkommit en motion från Liberalerna om att utveckla de skolsociala teamen begärt att stadsdelsnämnden ska yttra sig.

För att hjälpa elever med hög frånvaro tillbaka till klassrummet finns flera skolsociala team i Stockholms ytterstadsområden som huvudsakligen stöttar elever med skolfrånvaroproblematik. Motionären vill att rutiner utvecklas så att de skolsociala teamen får en naturlig koppling till socialtjänstens utredningsenheter, att de skolsociala teamen ska kunna arbeta bredare med mer än skolfrånvaron, exempelvis beteenden som på andra sätt är svåra för skolorna att hantera själva och skapar oro i lärandemiljön samt att arbetsmodellen skolsociala team sprids till samtliga stadsdelar i staden.

Förvaltningen menar att arbetsmodellen skolsociala team redan idag är spridd då den, i varierande omfattning, bedrivs i stadens alla stadsdelar. Förslaget om att de skolsociala teamens uppdrag ska breddas från endast skolfrånvaro ställer sig förvaltningen tveksam till. Att skolsociala teamet ska arbeta med kriminalitet och våldsamt beteende riskerar mindre tid till preventivt arbete, samt att det även tar dyrbar tid från arbetet med skolfrånvaro. Förvaltningen anser att det finns en väl fungerande samverkan mellan skola-skolsociala team-socialtjänst och väl utvecklade rutiner och känner inte igen beskrivningarna som tas upp i motionen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Stadsdelsdirektörens stab

Fleminggatan 2
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

En motion om att utveckla de skolsociala teamen har remitterats från kommunstyrelsen. Övriga remissinstanser inom staden är Stadsledningskontoret, Utbildningsnämnden, Socialnämnden,

Enskede-Årsta-Vantör-, Farsta-, Södermalm och Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnder.

Remissinstanser utanför staden är Akademikerförbundet SSR, Almega Stockholm, Sveriges lärare Stockholm och Sveriges skolledare Stockholm.

Sista dag för yttrande är 22 oktober.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om att utveckla de skolsociala teamen. I motionen beskrivs att skolan är den främsta skyddsfaktorn för unga människors liv och framtida livschanser och att socialtjänsten ska stötta skolans lärande uppdrag. För att hjälpa elever med hög frånvaro tillbaka till klassrummet finns flera skolsociala team i Stockholms ytterstadsområden som huvudsakligen stöttar elever med skolfrånvaroproblematik.

Motionären vill vidareutveckla de skolsociala teamen så att dessa får en tätare kontakt med utredningsenheterna inom socialtjänstens myndighetssida, och att de skolsociala teamen ska kunna arbeta bredare med mer än skolfrånvaron, exempelvis beteenden som på andra sätt är svåra för skolorna att hantera själva och skapar oro i lärandemiljön. En av grundtankarna bakom reformen med skolsociala team var att förbättra kopplingen mellan skolan och utredningsenheterna för exempelvis att socialsekreterarna skulle få en vardagsnära inblick i barnets skolgång och kunna medverka till att motivera familjer till att ta emot föreslagna insatser.

Enligt skrivelsen har flera verksamhetsbesök gjorts och motionären har då uppmärksammats på att de skolsociala teamen i staden rapporterar svårigheter med att delge sitt elevnära perspektiv till utredningsenheterna i flera stadsdelsnämnder. Därutöver har det noterats fall där socialtjänstens utredningsenhet inte har kontaktat skolsocionomen eller det skolsociala team vid pågående barnavårdsutredningar, samt att skolsocionomer berättat att de har svårt att komma i kontakt med ansvariga utredare hos socialtjänsten.

Motionären lyfter att det är viktigt att de skolsociala teamen inte blir en egen separat funktion ute på vissa skolor utan att teamen ska ha en fullgod koppling till socialtjänstens utredningsenheter.

Med anledning av ovanstående föreslås att

- Arbetsmodellen skolsociala team sprids till samtliga stadsdelar
- Rutiner utvecklas så att de skolsociala teamen får en naturlig koppling till socialtjänstens utredningsenheter

- Uppdraget till de skolsociala teamen breddas från endast skolfrånvaro till att kunna arbeta med elever som uppvisar beteenden som på andra sätt är svåra för skolor att hantera på egen hand

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom direktörens stab i samverkan med socialtjänstavdelningen.

Ärendet har behandlats av pensionärsrådet, rådet för funktionshinderfrågor och i förvaltningsgruppen. Synpunkter framgår av respektive protokoll.

Förvaltningens synpunkter

Antalet elever med problematisk skolfrånvaro (även benämnd hemmasittare) har ökat kraftigt de senaste åren. Orsaker till problematisk skolfrånvaro beror oftast på flera faktorer som samverkar. Forskningen visar dock att en påtaglig del av de frånvarande eleverna blir mobbade, känner sig annorlunda eller ensamma eller kan ha svårt att hantera skolans krav. Därutöver kan svårigheter hemma, såsom exempelvis allvarlig sjukdom eller konflikter mellan föräldrarna, öka risken för att en elev stannar hemma. Att vara frånvarande länge kan leda till oro, depression, förlorade sociala kontakter och att eleven hamnar efter i skolarbetet. Långvarig problematisk skolfrånvaro ökar även risken för skolavhopp, utanförskap, arbetslöshet, missbruk samt fysisk och psykisk ohälsa (källa: forskning.se, Vetenskapsrådet). Att arbeta för att elever med hög frånvaro ska återgå till skolan är därför av hög vikt. Kungsholmen har en relativt hög andel elever med problematisk skolfrånvaro och som isolerar sig hemma och har ofta inga fritidsintressen eller kompisar. Flera har utretts och fått autismdiagnoser. Dessa elever stör som oftast inte i skolvardagen men det är viktigt att de får stöd för att klara sin skolgång och för att må bra och minska risken för att de ska utveckla destruktiva beteenden.

Arbetsmodellen skolsociala team (SST) bedrivs redan idag i stadens alla stadsdelar, i varierande omfattning och med central samordning från socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. År 2021 utarbetades en gemensam arbetsmodell med ett styrande ramverk för skolans och socialtjänstens arbete med de skolsociala teamen. Kungsholmens skolsocionom arbetar med elever med hög skolfrånvaro och erbjuder stödsamtal. Samtalen är icke biståndsbedömda. Det är skolorna som avgör vilka ärenden som ska aktualiseras hos skolsocionomen. Då skolornas efterfrågan på skolsocionomens stöd varit hög, har förvaltningen rekryterat ytterligare en skolsocionom, finansierat med statsbidrag, och som

börjar sin tjänst under augusti månad. Detta innebär att förvaltningen kommer att ha två skolsociologer som kommer kunna erbjuda ett utökat stöd till skolor och familjer med barn som har problematisk skolfrånvaro, samt arbeta mer preventivt genom att bli inkopplat tidigare vid begynnande skolfrånvaro.

Förvaltningen har flera ytor för samverkan med skolan, exempelvis informationsträffar varje termin för chefer och medarbetare inom både kommunala och privata skolor, regelbunden samverkan genom SSP (skola, socialtjänst och polis), SST (skolsociala teamet) samt genom SST+ (skolsociala teamet plus) som förvaltningen våren 2023 tillsammans med socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och Järva stadsdelsförvaltning beviljades medel till från sociala investeringsfonden till. SST+ är ett tvärprofessionellt team med familjebehandlare, specialpedagog och psykolog där målgruppen är elever i årskurs F- 9 med skolfrånvaro på 50 procent eller mer under en termin, och som gör att de riskerar att inte nå målen för utbildningen. Projektet kommer pågå fram till 30 juni 2025. Bedömningsgrunden för att vara aktuell för projektet är att eleven har minst 50 % skolfrånvaro. Insatsen är behovsbedömd och både socialtjänst och skola kan remittera elever som kan vara aktuella för insatsen.

Till skillnad från SST+ är skolsociala team (SST) inte en behovsbedömd insats. Dock är det bara skolan som kan aktualisera en elev till insatsen, inte socialtjänst. Finns oro för en elev gör skolan en orosanmälan till socialtjänst enligt de rutiner som finns.

Förslaget om att de skolsociala teamens uppdrag ska breddas från endast skolfrånvaro till att kunna arbeta med elever som uppvisar beteenden som är svåra för skolorna att hantera på egen hand, ställer sig förvaltningen tveksam till. Att skolsociala teamet ska arbeta med kriminalitet och våldsamt beteende riskerar mindre tid till preventivt arbete, samt att det även tar dyrbar tid från arbetet med skolfrånvaro. I och med att förvaltningen från augusti månad kommer ha två skolsociologer, är bedömningen att detta möjliggör ett än mer preventivt arbete kommande läsår genom att kunna aktualisera elever tidigare och därigenom kunna sätta in tidiga generella insatser som främjar skolnärvaron. Förvaltningen anser att detta arbete kommer att vara förebyggande för fler riskfaktorer än skolfrånvaro, till exempel kriminalitet och våld. Att däremot addera kriminalitet och våld som fokusområde för skolsociala teamet riskerar i stället att vara kontraproduktivt. Förvaltningen stödjer redan idag skolor i detta arbete, exempelvis genom fältassistenternas breda och preventiva uppdrag för att förebygga att barn och unga fastnar i ett destruktivt beteende eller kriminell livsstil. Fältassistenterna samverkar med Kungsholmens alla

kommunala skolor och erbjuder föreläsningar norm- och våldsprevention till elever i årskurs 6 till och med elever i årskurs 9, bland annat genom strukturerade metoden *MVP* (mentorer i våldsprevention) och föreläsningsserien *Machofabriken*. Därutöver tillhandahåller förvaltningens socialtjänst programmet ”*På rätt väg*”, som är ett individuellt och manualbaserat föräldraskapsstöd riktat till föräldrar som bor på Kungsholmen med barn i åldern 9-15 med riskbeteenden för kriminalitet.

Förvaltningen vill lyfta att det finns utarbetade rutiner och en väl fungerande samverkan mellan skola-skolsocionom-socialtjänst, och känner inte igen beskrivningarna som tas upp i motionen. Förvaltningens arbete med skolsociala teamet utgår från Stockholms stads arbetsmodell för skolsociala team och med ett nära samarbete med socialtjänstens utredningsenhet i de ärenden där det behövs att socialtjänsten är inkopplade. Det är, som tidigare beskrivits, skolorna som avgör vilka ärenden som ska aktualiseras hos skolsocionomen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ann-Christine Hansson
Christin Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Anna Hamlin
Anna Hamlin
Avdelningschef socialtjänst
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion av Jan Jönsson (L) om att utveckla de skolsociala teamen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2024-09-06
Anna Hamlin, Avdelningschef socialtjänst	2024-09-04